

سخنی با اولیا و مربیان

داستان های عامیانه منحصر به سرزمین و فرهنگ ما نیست. در طول تاریخ بشر، فرهنگ های مختلف دنیا از این رسانه شفاهی و مردمی دل انگیز برای آموزش مفاهیم، نکات و درس های فرهنگی و اجتماعی بهره برده اند. در واقع، بسیاری از این گونه داستان ها، با اینکه در سرزمین های مختلف گردآوری شده اند به هم شباهت دارند.

به اعتقاد روان شناسان، روان آدمی در کودکی مجهز به توانایی های عقلانی و منطقی ورزیده و تکامل یافته ای نیست. بنابراین داستان های عامیانه از طریق قوه تخیل و احساسات، نه تنها راهی ملایم و شیرین برای آموزش الگوهای اخلاقی و اجتماعی فراهم می آورد، بلکه به پرورش توانایی های عقلانی کودک در رویارویی با مسایل و پیش آمدهای نیک و بد زندگی کمک می کند. در داستان های عامیانه، همانند زندگی واقعی، نیروهای بد و خوب هر دو فعال اند. این یکی از وجوه مشترک داستان های عامیانه است. وجه مشترک دیگر این داستان ها این است که غالباً دارای پایانی مثبت و امید دهنده اند. لذا با خواندن داستان های عامیانه، کودک می آموزد که جنبه های بد و ناگوار زندگی، در همه زمان ها و مکان ها وجود داشته است. پس انسان همواره باید به توان خود در مقابله با مسایل امیدوار باشد.

انار شیرین، انارترش دومین جلد از داستان های بابا یدی است که به هموطنان عزیزمان تقدیم می کنیم. همانند دیگان و دیگان (جلد ۱)، انار شیرین، انارترش نیز با دیسک فشرده ای از صدای راوی و سراینده آن همراه است. همچنین در این مجموعه، به جای اینکه از نگارگر حرفه ای برای مصور ساختن داستان ها بهره جوییم، کار نقاشی را به خوانندگان خردسال سپرده ایم. در هر داستان، در یک یا چند جا، فضای مناسب برای ترسیم وقایع مشخصی از داستان گنجانده شده است. همچنین در انتها، صفحات بیشتری برای انتخاب و نگارگری دلبخواه کودک از وقایع جالب توجه داستان ها، فراهم شده است.

از ویژگی‌های ممتاز راوی و سراینده این داستان‌ها، آقای یدالله هدایتی، حافظه حیرت‌انگیز اوست. آقای هدایتی، چوپان پیر روستای خورهه (پُشتگُدار محلات در استان مرکزی)، در سن هشتاد و اندی سال، هنوز اشعاری را که در ۳ سالگی از درویشی دوره گرد یاد گرفته است، بدون نقص، می‌خواند. از دیگر خصوصیات این پیرِ خردمند قوه خلاقه هنری اوست. انواع کارهای بافتنی او، با نقش‌های خیره‌کننده (به رغم نابینایی وی) گواهی روشن بر قدرت حافظه اوست. فرزندان، نوه‌ها و نتیجه‌های او یدالله هدایتی را با محبت بسیار، «بابا یدی» صدا می‌زنند.

بابا یدی، همانند بسیاری از روان‌شناسان عصر حاضر، به تاثیر آموزشی و پرورشی داستان‌های عامیانه سخت معتقد است. به نقل از او، برای لذت و فایده بیشتر از این داستان‌ها می‌باید آنها را در عالم خیال «دید و در دل جا داد.» ما در طی سه سالی که مشغول گردآوری داستان‌های بابا یدی بودیم، پای صحبت‌های شیرین و حکمت‌آمیز او بسیار نشستیم و داستان‌هایش را، بارها و بارها، با چشم دل نظاره‌گر شدیم. امیدواریم که با انتشار این داستان‌ها، هموطنان عزیزمان را، چه خردسال و چه بزرگسال، در بهره‌مندی و لذتی که از شنیدن داستان‌های بابا یدی برده‌ایم سهیم کنیم.

اسفندیار عباسی

حمیرا شریفی

خرداد ۱۳۸۲